

**Україноцентричний підхід
до вивчення зарубіжної
літератури в школі**

«дуддл» до 25-річчя
Незалежності України

**Ми повинні широко й
ґрунтовно
зазнайомитися
з культурним набутком
інших народів, з усім, що
може поширити й
запліднити наш власний
досвід.**

Микола Зеров

**УКРАЇНА
ПОНАД УСЕ!!!**

***...немає і не може бути універсальної
для всіх країн і народів зарубіжної
літератури.***

Дмитро Наливайко

План

- 1. Стратегічне значення
україноцентричного підходу
у навчальному процесі.**
- 2. Методичні прийоми
у вираженні українського
контексту творів
зарубіжної літератури**

Література:

- 1. Клименко Ж.В. Вивчення світового письменства скрізь призму української культури // Всесвітня література в школах України. – 2014. - № 7-8. – С. 36-38.**
- 2. Ісаєва О.О. Методичні прийоми увиразнення українського контексту творів зарубіжної літератури// Зарубіжні письменники і Україна: Збірник наукових праць. – Полтава: ПНПУ, 2011. – С. № 30-36.**
- 3. Клименко Ж.В. Шкільний курс «Зарубіжна література» як чинник формування української національної ідентичності учнів // Всесвітня література в школах України. – 2016. - № 7-8. – С. 2-7.**

Серед важливих завдань, що вирішує шкільний курс ЗЛ:

❖ розширення обріїв володіння рідною українською мовою, оскільки курс викладається українською мовою, учням пропонуються україномовні переклади творів зарубіжної літератури

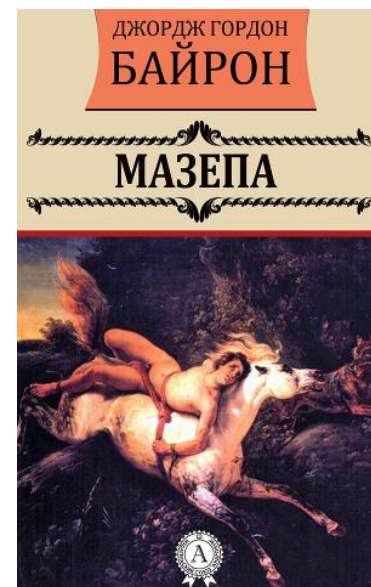
Серед важливих завдань, що вирішує шкільний курс ЗЛ:

❖ виявлення світового контексту творів української літератури через залучення широких міжкультурних і міждисциплінарних зв'язків

Серед важливих завдань, що вирішує шкільний курс ЗЛ:

- ❖ розширення знань про рідну культуру;
- ❖ збагачення знань учнів про історію України, її справжніх героїв, боротьбу за її незалежність

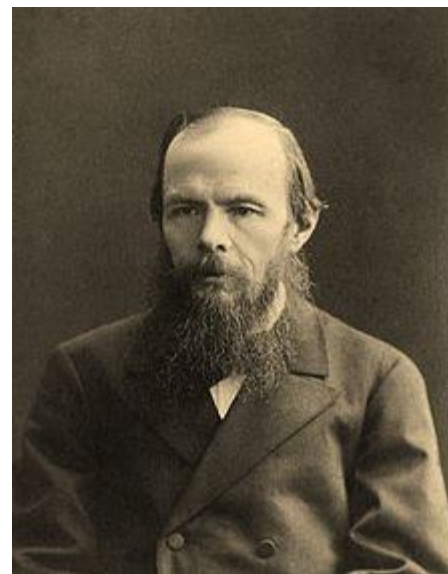
Методичні прийоми, які будуть сприяти залученню
школярів до надбань української культури,
увиразнювати український контекст вивчення
світового красного мистецтва

- обговорення формулювання теми уроку

Тема уроку: *«Людина, що палко
відгукувалася на всі потреби дня...»*

(Христина Алчевська)

Федір Михайлович Достоеєвський
(1821-1881)

❖ робота з епіграфом до уроку

*Уламки вір. Уламки сподівань –
так заҳарацують безмежну душу,
що, мабуть, вже не віднайтись самому*

Василь Стус

**У ПОШУКАХ
НОВОГО:**
*з літератури
першої половини
XX століття*

*Кобзарю,
знаєш,
нелегка епоха
оцей двадцятий негломонний вік.
Завихрень — безліч.
Тиші — анітрохи.
А струсам різним утрачаєш лік.*

Ліна Костенко

КЛЮЧОВІ СЛОВА ТА ПОНЯТТЯ
до розділу:

- МОДЕРНІЗМ
- АВАНГАРДИЗМ
- МАСОВА КУЛЬТУРА
- ЕКСПРЕСІОНІЗМ
- «ПОТІК СВІДОМОСТІ»
- СИМВОЛІЗМ
- АКМЕІЗМ

слово вчителя на уроці, що містить вислови українських авторів

- *Данте являється найвищим виразом,
поетичним вінцем та увічненням того, що
називаємо середніми віками (Іван Франко)*

словесні та словесно-наочні повідомлення вчителя чи творчої групи учнів про різноманітні зв'язки зарубіжних письменників з Україною

- *«Київ у Булгакова не в зображенні рідного міста, не в назвах київських реалій... Його модель світу була києвоцентричною. Він, якщо можна так висловитися, мислив Києвом»*

Мирон Петровський

Вистава театру ім. Лесі Українки «Дон Кіхот. 1938»

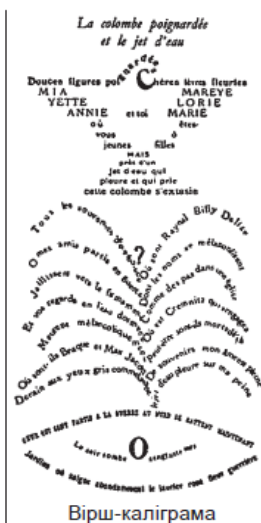

❖ зіставлення оригіналу і перекладу, перекладу і підрядника, різних варіантів перекладу твору

Розмірковуємо та обговорюємо

1. Які думки, почуття і настрої пронизують вірш «Міст Мірабо»?
2. Опишіть, яким ви уявляєте ліричного героя цього твору.
3. Яку роль у вірші «Міст Мірабо» виконує рефрен?
4. Поміркуйте, символом чого є міст Мірабо.
5. Якщо ви вивчаєте французьку мову, порівняйте оригінал і переклад вірша «Міст Мірабо». Чи вдалося перекладачу зберегти ідею і провідний настрій оригіналу? Аргументуйте свою думку.

Вірш-каліграма

ЗАРІЗАНА ГОЛУБКА Й ВОДОГРАЙ

*О постаті убиті любі
О дорогі розквітлі губи
Міє Марєє
Єтто Лорі
Анн і ти Маріє
Де ви дівчата
Я вас питаю
Та біля водограю
Що плаче й кличе
Голубка марєвіє*

*Душа моя в тремкій напрузі
Де ви солдати мої друзі
Де ви Біїї Даліз Реналь
Печальні ваші імена
Як у церквах ходить луна
Б'ють відгомонам до небес
Ви в сонну воду глядितесь
І погляд ваш змирає десь
Де Брак де Макс Жакоб Дерен
Що в нього очі як той Рейн
Де милий Кремніц волонтер
Вже може їх нема тепер
Душа ятриться з непокою
І водограй рида зі мною
А як вони іще живі
Десь б'ються на Північній фронті
Там олеандри¹ всі в крові
І сонце ранене в траві
На багрянистім горизонті*
Переклад Миколи Лукаша

¹ Олеандр — отруйне дерево з криваво-червоними квітами, яке асоціюється у романських народів з лавром, деревом війни. Існує переказ про загибель наполеонівських солдат, які смажили м'ясо на олеандрових шампурах.

❖ *компаративний аналіз творів зарубіжної та української літератури*

❖ *створення проблемної ситуації на основі висловлювання українського автора*

Як ви розумієте рядки Миколи Вороного, присвячені Полю Верлену:

Двох різних націй ми сини, але ми рідні

На нас обох лежить один Сатурнів знак?

❖ проведення диспуту, де вихідною
дискусійною думкою є вислів
українського автора

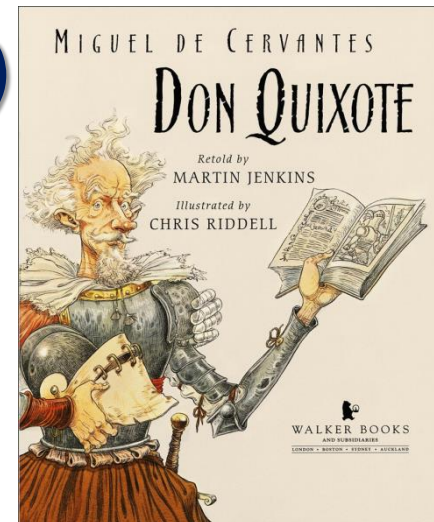
Ти, Дон Кіхоте, може, біснуватий?

Що в тебе є? Печаль і далина.

Тобі не досить – просто існувати?

Ти хочеш побороти чаклуна?!

Ліна Костенко («Балада моїх ночей»)

- створення та обговорення мультимедійної презентації, присвяченої українським сторінкам життя та творчості зарубіжного письменника;
- організація самостійної дослідницької діяльності учнів, пов'язаної з пошуком, обробкою та аналізом інформації про зв'язки зарубіжних письменників з Україною

**Формування національної та
громадянської ідентичності учнів,
їхніх патріотичних почуттів, любові
та шани до своєї країни**

